

Αθμονάζειν, λοιπόν ένας άκλιτος ρηματικός τύπος, ένα απαρέμφατο για τους αρχαιομαθείς, δίνει με ακρίβεια την εμπειρία της ζωής μας στο Μαρούσι. Ερχόμαστε δηλ., γεννιόμαστε και ζούμε στο Άθμονο.

Αναφέρεται το Άθμονο ως ιστορική πόλη από το 1354 πχ - Μινωική δηλ. Εποχή - Τότε φαίνεται ο Θησέας να συνεργάζεται με Αθμονείς αγωνιζόμενος να συνενώσει τις πόλεις - Δήμους της Αττικής. Πολέμησε κατά του θείου του Πάλλαντα προκειμένου να κερδίσει αυτός τη βασιλεία των Αθηνών γιατί ο θεός του αμφισβητούσε πως ήταν γνήσιο παιδί του πατέρα του Αιγέα.

Αυτά συνέβησαν στη Μάχη στο Γαργητό ανάμεσα σε Παλλήνη κ' Γέρακα. Με τους Αθμονείς συμπαραστάτες και συμπολεμιστές ο Θησέας παρέλαβε τη Δυναστεία των Αθηναίων και σκότωσε τους 50 γιους του Πάλλαντα (όπως αναφέρει σχετικά ο Πλούταρχος).

Τοπωνυμικά, ο μεγάλος τύμβος "Σωρός" που ήρθε στο φως στην ομώνυμη περιοχή, πιστεύεται πως είναι ο τάφος των Αθμονέων που πολέμησαν με το Θησέα και η τέφρα τους μετά την καύση τοποθετήθηκε από το Θησέα στην περιοχή του σημ. Σωρού ή Σωρατζίκου!!

Οι κάτοικοι του Αρχαίου Άθμονου λάτρευαν την Ουράνια Αφροδίτη, άγαλμα της υπήρχε στην περιοχή των σημ. Αγίων Αναργύρων φιλοτεχνημένο από Πάριο Μάρμαρο, έργο του Γλύπτη Φειδία!!!

Όμως η θεά που κυρίως λατρεύεται είναι η Αμαρυσία Άρτεμις της οποίας η λατρεία γινόταν αρχικά στο χωριό της Εύβοιας Αμάρυνθο. Εξ' ου και το όνομά της. Προς τιμήν της τελούσαν γιορτές οι γύρω περιοχές της Εύβοιας. Στη συνέχεια, μεταφέρθηκε η λατρεία της στο Δήμο Αθηναίων όπου κατασκεύασαν μεγαλοπρεπή ναό γι' αυτήν. Σιγά - σιγά πίστευαν ότι η θεά επισκεπτόταν την περιοχή της αρχαίας πόλης μας για την πλούσια βλάστησή της και εκεί κυνηγούσε. Γιατί σύμφωνα με δημοσίευμα του καθηγητή μας Δημ. Μασούρη, το Άθμονο, κάλυπτε την περιοχή του Λόφου Πέλικα, όπου ο Άγιος Γιάννης σήμερα και εκτεινόταν μέχρι την Καλογρέζα, όπου το ΟΑΚΑ. Αποτελούσε μπαλκόνι προς το πευκόφυτο βουνό της Πεντέλης, ήταν εύφορο μέρος και διέθετε άφθονο ιαματικό νερό, δικαιολογημένα η αναζήτηση του "Αθμονάζειν" και το κυνήγι της Θεάς.

Η λέξη Άθμονο δηλώνει ψηλό εύφορο μέρος με το πρώτο συνθετικό - Αθ- όπως πχ Αθ-ήνα - Αθ-ως - Αθ-αμάνια Όρη = Τζουμέρκα.

Στις λατρευτικές γιορτές της θεάς οι Αθηναίοι καλούσαν και τους Αθμονείς. Έτσι, από την ιδιαίτερη λατρεία των Αθμονέων στη θεά έδωσαν και το όνομά της στην Πόλη και υποκατέστησαν την ονομασία Άθμονον.

Το πρώτο ιερό της θεάς αναφέρεται στην Περιοχή του ναού της Παναγίας Νερατζιώτισσας. Οι κάτοικοι αγρότες κυρίως καλλιεργούσαν αμπέλια, είχαν αξιοσημείωτη παραγωγή κρασιού, παρήγαγαν λάδι, σύκα, κριθάρι και αμύγδαλα.

Το Άθμονο όμως συνεχίζει να διατηρεί το παλιό του όνομα το οποίο αναφέρεται στη δραματική ποίηση!! Το 421πχ ο Αριστοφάνης στην κωμωδία του "Ειρήνη" έχει πρωταγωνιστή το Τρυγαίο Αθμονέα, ο οποίος συμμετέχοντας στον πολυετή εμφύλιο πόλεμο μεταξύ Αθηναίων και Σπαρτιατών, κουράστηκε, και ζητάει να γυρίσει πίσω στα αμπέλια του - Τρυγαίος το όνομα - και τις ελιές του. Τον επαινεί ο ποιητής γιατί δεν είναι φιλοπόλεμος και μηχανορράφος σαν τους Αθηναίους και επιθυμεί διακαώς να γυρίσει στο Άθμονο, που σημειωτέον 35 Αθμονείς έπεσαν στα πεδία μαχών του Πελοποννησιακού πολέμου. Αλλά και στην κωμωδία "Όρνιθες" ο Πεισθέτερος ο Αθμονέας είναι ένας επιφανής ο οποίος παίρνει θέση κατά των Δημαγωγών. Οι Αθμονείς μαρτυρείται πως ασκούσαν και αντιπολιτευτική πολιτική κατά του Περικλή.

Σαν αντίδοτο στους πολέμους οι πόλεις τότε διοργάνωναν θρησκευτικούς αγώνες, εορτές και εκδηλώσεις, όπου έρρεε "άφθονος Αμαρουσιώτικος οίνος", αλλά και αγώνες οινοποσίας τελούσαν με σημαντικά έπαθλα.

...και κυλούσαν τα χρόνια, άλλοτε ήρεμα, άλλοτε διαταραγμένα. Το Αμαρύσιον - Αμαρούσιον - Μαρούσι σήμερα, έδινε το παρόν σε ιστορικές κατά καιρούς στιγμές ώσπου φτάνουμε στην περίοδο της Τουρκοκρατίας.

Οι συντοπίτες μας είχαν ηρωική συμμετοχή στον αποκλεισμό της Ακρόπολης από τον Ομέρ Βρυώνη. Μετά από ηρωική έξοδο κατέφυγαν στο Μαρούσι όπου συναντήθηκαν και άλλοι που κατέβαιναν από βορειότερα. Άοπλοι και ακατάρτιστοι για πόλεμο κατάφεραν να εξουδετερώσουν 32 Τούρκους, ενώ μόνο 2 Έλληνες σκοτώθηκαν, ένα δε απ' αυτούς ήταν και ο αρχηγός τους Αναστάσιος Λέκκας.

Αλλά και αργότερα στη Μάχη στο Χαϊδάρι η οικογένεια Πάλλη θρήνησε 2 θύματα, ενώ στη μάχη της Ακρόπολης αιχμαλωτίστηκε η Όρσα Πετρούτσου.

Χρέος μας στη σημερινή μας συνάντηση να μνημονεύσουμε και άλλα ονόματα αγωνιστών ηρώων Αμαρουσιωτών ενδεικτικά: Αλεπού, Δούση, Βιλιώτη Γαρδέλη, Κερασιώτη, Κοροβέση, Κουσούρη, Κοτζιά, Λούη, Μαργέτη, Μόσχα, Μασούρη, Τρακάδα, Τέγκλερη, Χαϊμαντά, και πόσοι άλλοι.

Το Μαρούσι δια μέσου των χρόνων πάντα ξεχωρίζει για δράσεις, γεγονότα, προσωπικότητες του πνεύματος, των τεχνών, των επιστημών, της πολιτικής, του Αθλητισμού. Επιφανείς προσωπικότητες των Γραμμάτων λάμπρυναν την τοπική μας κοινωνία!!!

Υποκλινόμαστε με σεβασμό ενώπιον τους γιατί μας δίδαξαν το "ΕΥ ΖΗΝ"!!!

Στην άθληση, η εμβληματική παρουσία και επίδοση στο Μαραθώνιο του δικού μας Σπύρου Λούη δεσπόζει, αφού έγινε φωτεινό παράδειγμα φιλαθλητισμού στον τόπο μας. Όταν το 1896 κατά τους Α' Ολυμπιακούς Αγώνες μπήκε πρώτος Ολυμπιονίκης του Μαραθωνίου δρόμου στο Παναθηναϊκό Στάδιο ξεσήκωσε μυριάστομες ζητωκραυγές θριάμβου. Αναδείχτηκε, ένας ταπεινός "νερουλάς" συντοπίτης μας, σε αθάνατη ηρωική προσωπικότητα και ο θριαμβευτής με τη φανέλα Νο17 έκανε το Μαρούσι γνωστό όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε όλο τον κόσμο.

Όσο για μας εδώ, μετά από πολλούς σκοπέλους και μικροπολιτικές, παραγόντων και παρατρεχάμενων αυτή η νίκη στάθηκε η αφορμή με την έξαρση του φιλαθλητισμού να αποκτήσει το Μαρούσι ένα πρώτο γήπεδο που αρχικά χαρακτηρίστηκε Γυμναστήριο, όταν οι μαθητές του Δημοτικού Σχολείου καθάρισαν τις πέτρες και εξομάλυναν το έδαφος στήνοντας στοιχειώδη όργανα άθλησης. Αργότερα, μετά από πολλές προσπάθειες και αγώνες αθλητικών παραγόντων του τόπου μας, εξελίχθηκε και ως τοπωνύμιο πια το "Κλειστό Γυμναστήριο Σπύρος Λούης". Πολλοί αθλητικοί σύλλογοι μας πρόσφεραν συγκινήσεις με τις επιδόσεις τους με κορυφαίο το θρυλικό ΓΣΑ στην καλαθοσφαίριση!!!

Εξέχουσα θέση στην Πόλη μας κατέχει η Κεραμική Τέχνη - Σημείο πασίγνωστο - τα Κανατάδικα - ως τοπωνύμιο. Δάσκαλοι της Τέχνης από τη Σίφνο έστησαν στο Μαρούσι τα πρώτα καμίνια φτιάχνοντας γλάστρες και κιούπια, γιατί το Μαρούσι διέθετε κατάλληλο χώμα και γειτόνευε με την Αθήνα!! Πρωτοπόρος ο Μιχαήλ Παντολιός με το πρώτο του καμίνι να στήνεται στη θέση ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ. Μαθητές των υιών του Παντολιού επάξιοι, ανεδείχθησαν στο Μαρούσι οι: Αλέκος Καρδιακός, Δελαβίντας, Ιων.

Φιλιππαίος αλλά και οι καλλιτέχνες αγγειοπλάστες απόφοιτοι της σχολής Καλών Τεχνών όπως η Ήρα Τριανταφυλλίδου, Βαλσαμάκης Δάνος, Άφερικ κ.α. καθιστώντας το Μαρούσι ως την αδιαφιλονίκητη Κεραμούπολη της Ελλάδας.

Συγκινητικό ενδιαφέρον έχει για πολλούς να αναφερθούμε και στα Ιστορικά Κτίρια του Σχολικού Συγκροτήματος επί της Λεωφ. Κηφισίας τα γνωστά σε πολλούς "Σχολεία". Από το 1925 (100χρονα γιορτάζουν και αυτά) προέκυψε η ανάγκη να δημιουργηθεί και Γυμνάσιο. Υπήρχε μέχρι τότε Σχολαρχείο στο Μαρούσι. Η περιοχή μας υπερίσχυσε, ως επιλογή, της Κηφισίας εξ' αιτίας της στρατηγικής θέσης - ήταν κόμβος όμορων άλλων πόλεων. Αρχικά η στέγαση έγινε στην οικία Χρυσοσπάθη και η επίπλωση μεταφέρθηκε δανεική από το Μαράσλειο Διδασκαλείο. Το κτίριο που όλοι γνωρίζουμε ξεκίνησε να κτίζεται το 1928 όταν υπουργός Παιδείας ήταν ο Γ. Παπανδρέου. Για την αγορά του οικοπέδου, ιδιοκτησίας της Μονής Πετράκη και την οικοδόμηση, ο Υπουργός ζήτησε την οικονομική συμμετοχή του Αμαρουσίου, επιμένοντας στη νεοσύστατη Κοινοτική Αρχή και απειλώντας ότι κινδύνευε να ματαιωθούν τα σχέδια. Τελικά η Κοινότητα πήρε από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων δάνειο 1.000.000 δρχ. υποθηκεύοντας τα 2 δημοτικά κτίρια που είχε στην κατοχή της. Το Μαρούσι αποπλήρωσε το δάνειο με τα χρόνια με δική του δύναμη και από τότε το Μαρούσι διαθέτει τα ωραιότερα διδακτήρια κόσμημα και λόγος υπερηφάνειας για εμάς τους μεταγενέστερους. Μακαρίζουμε τους προγόνους μας για την τολμηρή και ευεργετική απόφασή τους γιατί παρέδωσαν στην πόλη μας Σχολικά Κτίρια που φιλοξενούσαν μαθητές της ευρύτερης περιοχής από το Μπογιάτι - Άνοιξη - μέχρι τη Φιλοθέη.

Σήμερα στο Μαρούσι λειτουργούν 9 Γυμνάσια - 9 Λύκεια.

Και είχαμε όλα τα Μαρουσιωτόπουλα την ευλογία κ' τύχη να μάθουμε γράμματα ΕΚΕΙ από τα χρόνια του Δημοτικού Σχολείου και του Γυμνασίου από φωτισμένους Δασκάλους που κοσμούσαν με την παρουσία και το ήθος τους το χώρο και μας μετέδιδαν το αγαθό της Παιδείας Ακούραστα!! Σ' αυτούς τους χώρους αισθανθήκαμε τις μαθητικές αγωνίες, συγκινήσεις, γνωρίσαμε κάθε γωνιά τους, κλωτσήσαμε κάθε πετραδάκι του Προαυλίου - όχι ταρτάν - είπαμε τα μυστικά μας - δροσιστήκαμε κάτω από τη σκιά της Φλαμουριάς περιμένοντας τις τυρόπιτες του Δήμου και επιστρέψαμε στις αίθουσες με το

στρωμένο μωσαϊκό όλο χαρά, στα ξύλινα θρανία μας, 3 - 3 στα καθίσματα και ρουφούσαμε με ευγενή άμιλλα τη γνώση!!! 60 μαθητές σε κάθε τάξη - αδιαμαρτύρητα και χωρίς θέρμανση.

Η πόλη μας, το Μαρούσι μας είναι η ψυχή μας, τα νιάτα μας, οι οικογένειές μας η ΖΩΗ μας ΟΛΗ!!!

Όσοι γεννηθήκαμε, γαλουχηθήκαμε και ενηλικιωθήκαμε σ' αυτό τον τόπο νιώθουμε πάντα συγκίνηση σε κάθε αναφορά του ονόματός του.

Η μνήμη ταξιδεύει στο παρελθόν και ξυπνούν εικόνες από τις υπέροχες επώνυμες νεοκλασικές μονοκατοικίες που στόλιζαν την πόλη μας αλλά και από τα σπίτια της Μαρουσιώτικης Αρχιτεκτονικής. Φιλοξένησαν οικογένειες παραδοσιακές που ακολουθούσαν αυστηρά τις παραδόσεις, τα ήθη και έθιμα του τόπου μας και τα περνούσαν από γενιά σε γενιά. Ακόμα μυρίζουμε τις μυρωδιές από τα πολύχρωμα λουλούδια των κήπων, τα χρώματα και αρώματα της Άνοιξης στους ατελείωτους περιπάτους μέχρι την Κηφισιά, τη Μαγκουφάνα, τη Φιλοθέη ή την Καλογρέζα σημ. ΟΑΚΑ.

Τα καλοκαιρινά σινεμά ΤΙΤΑΝΙΑ κ' REX με το έντονο άρωμα από το αγιόκλημα και το ποτισμένο χώμα, μας χάριζαν δροσερές βραδιές κινηματογράφου και ήταν απόλαυση η δροσερή Γκαζόζα ΗΒΗ του Παναγόπουλου. Καταλύτης στη μνήμη μας οι εμπορικοί δρόμοι του Αμαρουσίου - Η ΑΓΟΡΑ - που κάλυπτε ακόμη και την πιο απαιτητική επιθυμία του καταναλωτή. Γιατί το Μαρούσι, πριν από τα μεγάλα γειτονικά εμπορικά κέντρα, διέθετε μια εύρωστη, δυναμική και επαρκέστατη εμπορική κίνηση. Είναι ένα αγκάθι αυτό. Ζωντανεύουν στη μνήμη μας τα γραφικά ταβερνάκια με τους μυρωδάτους κήπους και τις ψησταριές όπου οι θαμώνες απολάμβαναν δροσιά, παραδοσιακές γεύσεις, σούβλες και οينوποσία από την ντόπια παραγωγή κρασιού στα Βαρέλια!!!

Το πανηγύρι της Παναγίας μας! Ορόσημο για την πόλη μας, σημείο Αναφοράς. Πριν και μετά από αυτό ορίζονταν δραστηριότητες στην Πόλη. Στο Μαρούσι γινόταν το αδιαχώρητο! Στο προσκύνημα της Εικόνας της Παναγίας "Ρόδο το Αμάραντο" μοσκοβολούσε η Εκκλησία από τα "διατσέντα" τα κρινάκια της Παναγίας. Η περιφορά με την τελετουργία της καθόριζε και την ευλάβεια των κατοίκων. Την παραμονή κατά την περιφορά της Εικόνας θυμόμαστε τον φουστανελοφόρο σημαιοφόρο, εμβληματικό μπροστάρη από την οικογένεια Μάρκου.

Διαχρονικά ήταν η νοερή διαπίστευση της Πόλης και η γονυκλισία στο Μεγαλείο της Παναγίας.

Όσα και να θυμηθούμε, όσα η δύναμη της μνήμης μας αναμοχλεύει, κάθε δρομάκι, κάθε γωνιά, κάθε σημείο, εικόνες, ήχοι, χρώματα ζωηρά, χρώματα γκριζα, δύσκολα, εύκολα, δυσάρεστα, ευχάριστα, όλα στους παλιούς ήταν ΖΩΗ ήταν αναμνήσεις, ήταν φιλίες, οικογενειακοί δεσμοί, γνωριμίες, σχέσεις ήταν και είναι η Πόλη μας!

Πάντα θα επιδιώκεται να ζωντανεύουν τα συναισθήματά μας. Αυτός είναι και ο ΛΟΓΟΣ που υπάρχει ο 100χρονος Σύλλογος των Αθμονέων και ευχόμαστε να υπάρχει για άλλα τόσα ακόμη χρόνια για να αναβιώνει όσα έζησαν οι παλιοί, όπως τα έζησαν, να δυναμώνει τις σχέσεις, να ξαναγίνονται φιλίες μεταξύ των νέων μελών. Να εμπλουτίζονται τα Αρχεία του Συλλόγου με καινούργια στοιχεία που θα αφορούν γεγονότα και δράσεις δημιουργικές και κοινωφελείς που θα προάγουν τον τόπο μας και να υπάρχουν πάντα κίνητρα για το καλύτερο!!!

Να κρατιέται πάντα ζεστή και άσβεστη η φλόγα των κοινών δεσμών και καταβολών που μας συνδέουν.

Να γίνεται μέσα από αυτό το Σύλλογο η ΖΩΗ μας καλύτερη και χαρούμενη σε μια απολαυστική ΒΟΛΤΑ!!!